

Ernest Henau, gewezen pastoraaltheoloog aan Nederlandse en Belgische universiteiten, nam afscheid als directeur van de Katholieke Televisie- en Radio-omroep KTRO. Toetreden tot de paters passionisten deed hij in de tijd van het rijke roomse leven. Vandaag maakt hij deel uit van een gemeenschap van zeventien paters, van wie de meeste tussen tachtig en negentig zijn. Toch ziet hij de toekomst allerminst somber in.

Ilse Van Halst

'Ik ben getekend door de hoop'

REEDS als kind droomde Ernest Henau ervan parochiepriester te worden. Het liep echter anders, want na zijn priesterstudies en promotie tot doctor in de theologie te Leuven verzeilde hij in de academische wereld. „Ik was amper acht toen ik al overwoog priester te worden. Ik was misdienaar en keek op naar onze onderpastoor. Een volks type, actief in de jeugdbeweging. En hij kende zowat iedereen in het dorp. Een echt voorbeeld was hij voor me. Dat ik alsnog terecht kwam bij de paters passionisten, was louter toeval. Een dorpsgenootje ging er al op school, ik volgde gewoon.”

– Was uw academische aanstelling dan tegen uw zin?

Volstrekt niet. Je mag niet vergeten dat ik intussen zelf ook een hele evolutie had doorgemaakt. De jaren 1960 waren ontzettend ingrijpend vanwege de rasse toename van de welvaart en de ingrijpende verschuivingen in politiek en ideologie, om het Tweede Vaticaans Concilie niet te vergeten. Theologie bedrijven was erg boeiend in die dagen! Ik kreeg zowaar les van professoren die hadden meegewerkt aan de concilieteksten. Bovendien koos je toen in het klooster niet zelf welke richting je uit wilde. Je kreeg een taak toegewezen. Onze congregatie was op zoek naar docenten voor de eigen opleidingen theologie en filosofie. Ik paste in het plaatje.

– Vanwaar uw belangstelling voor de media?

Behalve kerkopbouw was de verkondiging een zwaartepunt in mijn theologische belangstelling. Dat hing samen met de spiritualiteit van de passionisten, die verkondiging beschouwden als een van hun belangrijkste opdrachten. Al vrij vroeg groeide mijn interesse voor de mogelijkheden en de beperkingen van de massamedia om aan verkondiging te doen. Zo kwam ik terecht bij de Katho-

lieke Radio Omroep in Nederland, om nadien onze KTRO te leiden, die de radio- en televisieprogramma's *Braambos* produceert en uitzendt via de openbare omroep VRT.

– Hoe blikte u terug op die periode, waarin de wettelijk gegarandeerde religieuze programma's op de openbare zender, de zogenaamde derden, het almaar moeilijker kregen?

Blij dat ik heel wat doelstellingen van mijn beleidsplan kon verwezenlijken. De fijne samenwerking met Nederland bijvoorbeeld en de aandacht in onze programma's voor het getuigenis. Toch kan ik niet ontkennen dat ik veel energie moest investeren in het verhinderen dat *Braambos* naar een onmogelijke tijdstip werd verdrongen. Hoewel ik niet honderd procent tevreden ben met de afloop, droeg die investering toch vruchten, in die zin dat we nu zowel op één als op Canvas aanwezig zijn, waardoor de kijkcijfers verdubbelden.

Ik blijf ervan overtuigd dat het de taak is van de overheid om religieuze programma's uit te zenden en daartoe de financiële en technische voorwaarden te scheppen. Sommigen willen dat net verhinderd zien, vanuit een enge opvatting van de scheiding tussen Kerk en Staat. Ik ben er echter van overtuigd dat normen en waarden en zingeving in de civiele samenleving aan bod moeten komen. Geen enkele samenleving kan zonder. Waarden, normen en zingeving worden overgeleverd uit de traditie, en in de samenleving gebracht via zogeheten vertooggemeenschappen, instellingen die een samenhangend betoog hanteren op maatschappelijk en moreel gebied. Zo kan de Kerk als vertooggemeenschap een eigen christelijke inbreng hebben in het pluralistische discours in onze samenleving.

– Hoe kan de Kerk met haar positieve boodschap in de media aan bod komen?

Dat is een moeilijke opgave. Religie komt

© Elisabeth Bayley

hoe dan ook ter sprake, op de openbare zowel als de commerciële omroep, omdat het een belangrijk maatschappelijk gegeven blijft, ook al neemt de analphabetisering op religieus vlak toe. Jammer genoeg komt het geloof vooral op een sensationele manier aan bod, omdat media per definitie belangstelling hebben voor alles wat afwijkt van de norm.

Aangezien de christelijke boodschap in de ogen van de media niet sensationeel is, moet de Kerk op een onrechtstreekse wijze werken. Dat is wat wij probeerden met de serie *Er is meer*. Daarin getuigen mensen die carrière maken én gelovig zijn van de betekenis van het geloof voor hun leven. Zo kun je een publiek dat in zijn omgeving weinig gelovigen ontmoet, confronteren – zij het onrechtstreeks via het scherm – met iemand voor wie het geloof een zekere vanzelfsprekendheid heeft. Dat is ontzettend belangrijk, omdat niemand gelovig kan zijn, worden of blijven als hij niet af en toe de ervaring opdoet dat het geloof een zekere vanzelfsprekendheid heeft. Voor velen is die ervaring zeldzaam.

Voorwaarde is evenwel dat het publiek de weg vindt naar onze

kanalen. Waar de KTRO het vroeger vooral van gemotiveerde kijkers moest hebben, lukt *Braambos* op zondagavond na 23 uur ook vaak toevallige kijkers. Het gaat om mensen die zappen, omdat het aanbod op dat uur gering is, en die – toevallig in ons programma terechtgekomen – worden geboeid en blijven kijken. Dat schept kans.

Ook mag je niet uit het oog verliezen dat de media elkaar aanvullen. Jongeren die nog weinig contact hebben met de geloofsgemeenschap kunnen bijvoorbeeld via het internet toch aangesproken worden door het geloof. Daarom is het erg belangrijk dat de Kerk in Vlaanderen een website lanceert om kinderen tussen acht en twaalf jaar de kans te bieden kennis te maken met het geloof.

– U werd passionist in een periode waarin het geloof vanzelfsprekend was. Vandaag is het veeleer een randfenomeen. Hoe ervaart u die verschuiving?

Tal van initiatieven waarbij ik betrokken was, gingen inmiddels teloor. Tegelijk stel ik vast dat er ook veel nieuwe dingen ontstaan. Alleen hoor je nu eenmaal makkelijker het gedruis van één boom

die wordt geveld dan het groeien van een heel woud. Anderzijds kun je niet om een aantal onrustbarende ontwikkelingen heen: de dramatische afname van het kerkbezoek, de uitdunning van het priesterbestand, de afname van de religieuze kennis.

Toch zie ik ook bemoedigende dingen zoals het grote aantal leken dat zich inzet voor de uitbouw van de geloofsgemeenschappen, de onaangetaste volksreligiositeit en het feit dat een groot deel van de bevolking, ondanks de afname van kerkbetrokkenheid, nog altijd bij de scharniermomenten in het leven de Kerk om duiding en begeleiding vraagt. Ik weet dat sommige van die onrustbarende factoren levensbedreigend zijn, maar als christen ben ik ook getekend door de hoop. Hoop is iets anders dan optimisme. Hoop is geloven dat wat zich nu manifesteert, zij het dan embryonaal, ooit zal uitgroeien tot iets belangrijks.

De eerstvolgende uitzending van *Braambos* is op zondag 6 januari via VRT één om 9 uur, herhaald diezelfde avond via Canvas omstreeks 23 uur. Meer info via de website www.braambos.be.